

CZĘŚĆ A — INFORMACJE OGÓLNE

0. Administrowanie i nadzór nad Instrukcją Operacyjną Lotniska

0.1. Wprowadzenie

Instrukcja Operacyjna Lotniska Warszawa/Modlin jest dokumentem zawierającym wszelkie niezbędne informacje dotyczące bezpiecznego wykorzystania, użytkowania i obsługi technicznej lotniska, jego wyposażenia oraz powierzchni ograniczających przeszkody i powierzchni zabezpieczenia przeszkodowego, a także innych obszarów powiązanych z lotniskiem, w tym wymagania techniczne i operacyjne określone w przepisach Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ang. International Civil Aviation Organization – ICAO) oraz Unii Europejskiej (w tym EASA). Informacje zawarte w niniejszej instrukcji są przeznaczone dla wszystkich użytkowników lotniska.

0.1.1. Oświadczenie podpisane przez Dyrektora Odpowiedzialnego, że Instrukcja Operacyjna Lotniska spełnia wszystkie obowiązujące wymagania oraz warunki zawarte w certyfikacie.

Działając jako Dyrektor Odpowiedzialny oświadczam, że wszelkie podane w niniejszej Instrukcji Operacyjnej zasady i procedury spełniają wszystkie obowiązujące wymagania Rozporządzenia Komisji (UE) nr 139/2014 z dnia 12.02.2014 r. ustanawiającego wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1139, a także z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi i umowami międzynarodowymi wiążącymi Rzeczpospolitą Polską oraz warunkami i ograniczeniami zawartymi w wydanym przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego Certyfikacie Lotniska oraz stanowiącej jego nieodłączną część Podstawie Certyfikacji.

--	--

0.1.2. Oświadczenie podpisane przez Dyrektora Odpowiedzialnego, że Instrukcja Operacyjna Lotniska zawiera instrukcje i procedury operacyjne, które mają być stosowane przez odpowiedni personel.

Zobowiązuję wszystkich pracowników Spółki Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin Sp. z o. o. oraz wszystkie podmioty, firmy i instytucje, które korzystają z lotniska na podstawie zawartych umów, do ścisłego przestrzegania podanych w niniejszej Instrukcji Operacyjnej norm, zasad i procedur w celu zapewnienia, aby cała działalność lotnicza na terenie Lotniska Warszawa/Modlin była prowadzona w sposób bezpieczny.

--	--

0.1.3. Wykaz i krótki opis poszczególnych części, ich zawartości, zastosowania i użycia.

Instrukcja operacyjna składa się z następujących części:

- A. Informacje ogólne
- B. System zarządzania lotniska oraz wymagania w zakresie kwalifikacji i szkolenia
- C. Szczegółowe dane dotyczące lotniska
- D. Szczegółowe dane dotyczące lotniska podlegające obowiązkowi zgłaszania służbie informacji lotniczej
- E. Szczegółowe dane dotyczące procedur operacyjnych lotniska, jego wyposażenia i stosowanych środków bezpieczeństwa.

0.1.4. Wyjaśnienia, skróty i definicje pojęć potrzebnych do korzystania instrukcji.

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
ADQ Compliance Manager	OCM	
Aeronautical Data Quality	ADQ	Jakość danych lotniczych.
Akceptowalny poziom bezpieczeństwa		Minimalny poziom bezpieczeństwa, jaki musi być utrzymywany przez system lotniskowy.
Alkomat		Urządzenie służące do pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu.
Audyt bezpieczeństwa		Systematyczny, niezależny i udokumentowany proces uzyskiwania dowodu z audytu oraz jego obiektywnej oceny, w celu określenia stopnia spełnienia kryteriów bezpieczeństwa.
Audytor wewnętrzny		Osoba posiadająca kompetencje do przeprowadzania audytu wewnętrznego.
Awaria (<i>Failure</i>)		Uszkodzenie maszyny lub innego urządzenia technicznego / systemu powodujące ograniczenie lub zatrzymanie istotnych funkcji użytkowych (ESARR 4).
Badanie zdarzenia		Proces obejmujący gromadzenie i analizę informacji, wyciąganie wniosków, łącznie z ustaleniem przyczyny lub przyczyn zdarzenia albo okoliczności sprzyjających jego zaistnieniu oraz jeśli to konieczne, formułowanie zaleceń profilaktycznych w celu poprawy bezpieczeństwa i zapobiegania podobnym zdarzeniom w przyszłości.
Baretka (<i>barrette</i>)		Oznacza zespół trzech lub więcej lotniczych świateł naziemnych, umieszczonych obok siebie w linii prostej, z większej odległości widzianych, jako krótka linia świetlna.
Baza danych		Archiwum bezpieczeństwa tworzone jako baza informacji o bezpieczeństwie lotniczym i procesach zarządzania bezpieczeństwem (Safety Data Collection and Processing Systems – SDCPS).

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Bezpieczeństwo lotnicze (Safety)		Stan, w którym ryzyka związane z działalnością lotniczą, związaną lub stanowiącą bezpośrednie wsparcie operacji statku powietrznego są obniżone do akceptowalnego poziomu i kontrolowane. (ICAO Doc 9713, ESARR 3).
Bezpośrednie połączenie elektroniczne		Stosowne łącze cyfrowe pomiędzy systemami komputerowymi, umożliwiające wzajemne przekazywanie danych bez wykonywania czynności ręcznie.
Bezzałogowy Statek Powietrzny	BSP	
Biuro ds. Ochrony MPL	KB	
Biuro ds. Operacji Lotniczych MPL	OL	
Biuro Finansów MPL	KF	
Biuro Handlowo-Marketingowe MPL	PH	
Biuro Infrastruktury MPL	KI	
Biuro Notam		Komórka organizacyjna wyznaczona przez Państwo do prowadzenia międzynarodowej wymiany NOTAM.
Biuro Spraw Pracowniczych MPL	PP	
Biuro Utrzymania i Eksploatacji MPL	OU	
Biuro Zarządu MPL	KZ	
Błędy		Niecelowe czynności, decyzje lub zaniechania działania, które spowodowały niepożądany skutek.
Cel bezpieczeństwa (Safety objective)		Ogólnym celem bezpieczeństwa jest zminimalizowanie w racjonalny sposób udziału organów zarządzających ruchem lotniczym w wypadkach statków powietrznych. Fakt osiągnięcia celu może być przedstawiony na różne sposoby, uzgodnione z właściwym organem wydającym przepisy. Szczegółowo dla ESARR 4: celem systemu bezpieczeństwa jest jakościowo lub ilościowo określona maksymalna częstotliwość lub prawdopodobieństwo, z jakim zagrożenie może wystąpić (ESARR 2, ESARR 4).
Centralna Baza Zdarzeń	CBZ	System uruchomiony przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego (ULC) wraz z Państwową Komisją Badania Wypadków Lotniczych (PKBWL) dla zgłaszania zdarzeń lotniczych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		Europejskiego i Rady (UE) NR 376/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zgłaszania i analizy zdarzeń w lotnictwie cywilnym oraz podejmowanych w związku z nimi działań następczych.
Czas ochronny (<i>holdover time</i>)		Oznacza szacowany czas, gdy płyn przeciwdziałający oblodzeniu będzie zapobiegał osadzeniu się lodu i szronu oraz gromadzeniu się śniegu na pokrytych nim powierzchniach samolotu.
Czas przełączenia (<i>switch-over time – light</i>)		Oznacza czas wymagany dla przywrócenia wartości 50% faktycznej intensywności świetlnej na danym kierunku od momentu jej spadku poniżej 50% przy przełączeniu źródeł zasilania, gdy światło świeci z intensywnością 25% lub więcej.
Czynnik ludzki		Możliwości, ograniczenia, zachowanie i działanie człowieka.
Dane o przeszkodach		Dane o wszystkich stałych (o charakterze czasowym lub trwałym) i ruchomych obiektach albo ich częściach, które znajdują się w strefie przeznaczonej dla ruchu naziemnego statku powietrznego lub które przekraczają określoną powierzchnię przeznaczoną do ochrony statku powietrznego w locie.
Dane geograficzne dotyczące lotnisk		Informacje przedstawiające znormalizowane charakterystyki lotniska w odniesieniu do określonej powierzchni, w tym dane geoprzestrzenne i metadane.
Dane krytyczne		Dane o poziomie spójności określonym w rozdziale 3 sekcja 3.2 pkt 3.2.8 lit. a) załącznika 15 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym.
Dane lotnicze		Przedstawienie faktów, pojęć lub instrukcji lotniczych w sposób sformalizowany, dostosowany do potrzeb komunikowania się, interpretowania lub przetwarzania.
Dane pomiarowe		Dane geoprzestrzenne ustalane przy pomocy pomiaru lub badania.
Dane topograficzne		Dane dotyczące powierzchni Ziemi zawierającej naturalnie występujące obiekty, takie jak góry, wzgórza, grzbiety górskie, doliny, zbiorniki wodne, trwałe lody i śniegi, z wyłączeniem przeszkód.
Dane ważne		Dane o poziomie spójności określonym w rozdziale 3 sekcja 3.2 pkt 3.2.8 lit. b) załącznika 15 do Konwencji chicagowskiej.
Długości deklarowane (<i>declared distances</i>)		– Rozporządzalna długość rozbiegu przy starcie (take-off run available – TORA) – oznacza długość drogi startowej deklarowaną, jako odpowiednia do rozbiegu startującego samolotu.

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		<p>– Rozporządzalna długość startu (take-off distance available – TODA) – oznacza długość drogi startowej deklarowaną, jako odpowiednia do rozbiegu startującego samolotu, powiększoną o zabezpieczenie wydłużonego startu, jeśli jest stosowane.</p> <p>– Rozporządzalna długość przerwane go startu (accelerate-stop distance available – ASDA) oznacza rozporządzalną długość rozbiegu przy starcie powiększoną o zabezpieczenie przerwane go startu, jeśli jest stosowane.</p> <p>– Rozporządzalna długość lądowania (landing distance available – LDA) – oznacza długość drogi startowej deklarowaną, jako odpowiednia do lądowania samolotu.</p>
Docelowy poziom bezpieczeństwa		Planowane lub zamierzone, w danym przedziale czasowym, wartości docelowe dla wskaźników poziomu bezpieczeństwa.
Dokładność (accuracy)		Oznacza stopień zgodności pomiędzy wartością oszacowaną lub zmierzoną i wartością rzeczywistą.
Dokumentacja Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem (SMS Documentation)		Zestaw dokumentów wynikających z polityki bezpieczeństwa organizacji zmierzającej do opracowania i udokumentowania Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i do osiągnięcia własnych celów bezpieczeństwa (ESARR3).
Droga (road)		Oznacza trasę wytyczoną na powierzchni pola ruchu naziemnego, która przeznaczona jest wyłącznie dla ruchu pojazdów kołowych.
Droga dojazdowa	DD	Droga przeznaczona do ruchu pojazdów i sprzętu obsługi naziemnej zlokalizowana poza płytami postojowym i zapewniająca dojazd do różnych obiektów na terenie portu lotniczego bez konieczności przecinania dróg startowych.
Droga kołowania (taxiway)	DK / TWY	<p>Ściśle określona trasa na lotnisku lądowym łącząca różne części lotniska – przeznaczona do kołowania statków powietrznych, która obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Droge kołowania na stanowisko postojowe. – Część płyty postojowej, wyznaczoną jako droga kołowania, która zapewnia dostęp do miejsc postoju statków powietrznych. b) Płytową droge kołowania. – Wyznaczoną na płycie postojowej, która stanowi część ogólnego systemu dróg kołowania i

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		przeznaczona jest do przemieszczania (kołowania) statków powietrznych przez płytę. c) Drogę kołowania szybkiego zjazdu. – Droga kołowania połączona pod kątem ostrym z drogą startową, umożliwiającą samolotom opuszczenie drogi startowej po wylądowaniu z prędkością większą niż prędkość dopuszczona na innych drogach kołowania, pozwala na skrócenie do minimum czasu zajmowania drogi startowej.
Droga kołowania na stanowisko postojowe (<i>aircraft stand taxi lane</i>)		Oznacza część płyty postojowej, wyznaczoną, jako drogę kołowania i przeznaczoną wyłącznie do zapewnienia dostępu do stanowisk postojowych.
Droga serwisowa		Jest to droga przeznaczona do ruchu pojazdów i sprzętu obsługi naziemnej zlokalizowana na płycie i zapewniająca dostęp do stanowisk postojowych statków powietrznych.
Droga serwisowa na płycie postojowej (<i>apron service road</i>)		Oznacza drogę znajdującą się na płycie postojowej lub przylegającą do niej, która przeznaczona jest wyłącznie do użytku dla pojazdów.
Droga startowa (<i>runway</i>)	DS / RWY	Prostokątna powierzchnia wyznaczona na lotnisku lądowym, przygotowana do operacji startów i lądowań statków powietrznych.
Droga startowa nieprzyrządowa (<i>non-instrument runway</i>)		Oznacza drogę startową przeznaczoną dla statków powietrznych wykonujących operacje z wykorzystaniem procedur podejścia z widocznością.
Droga startowa o nawierzchni sztucznej (<i>paved runway</i>)		Oznacza drogę startową posiadającą nawierzchnię twardą, zbudowaną z zaprojektowanych, fabrycznie wykonanych i połączonych ze sobą materiałów, która jest wytrzymała oraz elastyczna lub sztywna.
Droga startowa przeznaczona do startów (<i>take-off runway</i>)		Oznacza drogę startową przeznaczoną wyłącznie do operacji startu.
Droga startowa przyrządowa (<i>instrument runway</i>)		Oznacza jeden z następujących rodzajów dróg startowych przeznaczonych dla statków powietrznych wykonujących operacje z wykorzystaniem procedur podejścia według wskazań przyrządów: 1. Droga startowa z podejściem nieprecyzyjnym: droga startowa przyrządowa wykorzystująca pomoce wzrokowe i instrumentalne zapewniające przynajmniej prowadzenie kierunkowe odpowiednie do podejścia do lądowania z prostej.

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		<p>2. Droga startowa z podejściem precyzyjnym kategorii I: droga startowa przyrządowa wykorzystująca pomoce instrumentalne i wzrokowe, przeznaczona do operacji z wysokością względną decyzji (DH) nie mniejszą niż 60 m (200 stóp) oraz widzialnością nie mniejszą niż 800 m albo widzialnością wzdłuż drogi startowej (RVR) nie mniejszą niż 550 m.</p> <p>3. Droga startowa z podejściem precyzyjnym kategorii II: droga startowa przyrządowa wykorzystująca pomoce instrumentalne i wzrokowe, przeznaczona do operacji z wysokością względną decyzji (DH) mniejszą niż 60 m (200 stóp), ale nie mniejszą niż 30 m (100 stóp), oraz widzialnością wzdłuż drogi startowej (RVR) nie mniejszą niż 300 m.</p>
Droga techniczna		Droga na lotnisku lądowym przeznaczona do ruchu pojazdów oraz specjalnego sprzętu obsługi statków powietrznych wytyczona poza płaszczyznami postojowymi.
Droga pożarowa		Droga na lotnisku lądowym przeznaczona do ruchu pojazdów oraz specjalnego sprzętu wytyczona poza płaszczyznami postojowymi.
Droga startowa z podejściem precyzyjnym (<i>precision approach runway</i>)		Patrz droga startowa przyrządowa
Dyżurny Operacyjny Portu Lotniczego	DOPL	
Działanie zapobiegawcze		Działanie zmierzające do wyeliminowania przyczyny niezgodności lub innej potencjalnej niepożądanego sytuacji.
Element danych		Jeden parametr z całego zbioru danych, któremu przyporządkowana jest wartość określająca jego aktualny stan.
Element Funkcjonalny Lotniska	EFL	
Emergency Response Plan	ERP	Plan reagowania kryzysowego.
Europejska Organizacja Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Międzynarodowa Konwencja EUROCONTROL z dnia 13 grudnia 1960 r.)	EUROCONTROL (<i>European Organization for the Safety of Air Navigation</i>)	
Final Approach and Take-off Area	FATO	Pole końcowego podejścia do lądowania i startu śmigłowców.
Foreign Object Debris	FOD	

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Gromadzenie danych		Proces zbierania i łączenia danych, pochodzących z wielu źródeł, w jedną bazę oraz ustanawianie podstaw dla dalszego ich przetwarzania.
Grupa radiowa		Ustalona grupa pracy określonych użytkowników w sieci radiotelefonicznej trunkingowej.
Identyfikacja zagrożeń		Proces polegający na określaniu okoliczności o negatywnym wpływie na bezpieczeństwo.
Incydent lotniczy (<i>Aviation incident</i>)		Każde zdarzenie, oprócz wypadku lotniczego, związane z użytkowaniem statku powietrznego, które wpływa lub może mieć wpływ na bezpieczeństwo użytkownika (ICAO Annex 13, ICAO Doc 9713, ICAO Doc 4444, ESARR 4).
Informacja lotnicza		Informacja powstała w wyniku gromadzenia, analizowania i formatowania danych lotniczych.
Instrukcja bezpieczeństwa przeciwpożarowego	IBP	
Instrukcja Operacyjna Lotniska	INOP	
Instytucja zapewniająca służby informacji lotniczej		Organizacja odpowiedzialna za zapewnienie służby informacji lotniczej, certyfikowana zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2096/2005.
Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych	ITWL	
International Civil Aviation Organization	ICAO	Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego.
Jakość danych		Stopień lub poziom pewności, że dostarczane dane spełniają wymagania użytkownika pod względem dokładności, rozdzielczości i spójności.
Kierownik Zmiany Terminala	KZT	
Kod referencyjny		Służy do ustalenia długości drogi startowej czy nośności nawierzchni. Kod składa się z dwóch elementów. Pierwszym elementem jest cyfra oparta na wymaganej przez statek powietrzny długości drogi startowej, drugim elementem jest litera oparta na rozpiętości do skrzydeł i całkowitym rozstawie zewnętrznych kół w podwoziu głównym.
Kolejny docelowy użytkownik		Podmiot, który otrzymuje informacje lotnicze od instytucji zapewniającej służby informacji lotniczej.
Komórka organizacyjna		Jednostka organizacyjna przedsiębiorstwa powołana do wykonania określonych zadań.
Kontroler Ruchu Lotniczego	KRL	
Konsola dyspozytorska		Konsola pozwalająca dyspozytorowi na pełnienie funkcji nadzorczej w stosunku do

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		innych użytkowników sieci. Pozwala na monitorowanie połączeń i łączenie się z innymi grupami, stacjami indywidualnymi, kanałami konwencjonalnej łączności radiowej i innymi dyspozytorami.
Koordynator Ruchu Naziemnego	KRN	
Krajowa Administracja Skarbowa	KAS	
Krajowy Program Bezpieczeństwa w Lotnictwie Cywilnym		Zintegrowany zestaw przepisów i działań mających na celu podnoszenie poziomu bezpieczeństwa.
Lampa wyładowania kondensatora (<i>capacitor discharge light</i>)		Oznacza lampę, w której wytwarzane są błyski światła o dużej intensywności i bardzo krótkim czasie świecenia, poprzez wyładowanie prądu wysokiego napięcia w gazie znajdującym się w szklanej rurce (bańce).
Latarnia identyfikacji lotniska (<i>identification beacon</i>)		Oznacza latarnię lotniczą, wysyłającą zakodowany sygnał, dzięki któremu można dokonać identyfikacji określonego punktu.
Latarnia lotnicza (<i>aeronautical beacon</i>)		Oznacza naziemne światło lotnicze widoczne ze wszystkich kierunków, którego celem jest wskazanie, w sposób ciągły lub nieregularny (przerywany), określonego punktu na powierzchni ziemi.
Latarnia lotniskowa (<i>aerodrome beacon</i>)		Oznacza latarnię lotniczą wskazującą położenie lotniska z powietrza.
Latarnia ostrzegawcza (<i>hazard beacon</i>)		Oznacza latarnię lotniczą służącą do wskazywania niebezpieczeństwa dla nawigacji lotniczej.
Liczba klasyfikacyjna nawierzchni (<i>pavement classification number – PCN</i>)	PCN	Wartość określająca nośność nawierzchni, odpowiadającą nieograniczonemu użytkowaniu.
Liczba klasyfikacyjna statku powietrznego (<i>aircraft classification number – ACN</i>)	ACN	Oznacza wartość opisującą oddziaływanie statku powietrznego na nawierzchnię przy określonych, znormalizowanych kategoriach podłoża.
Lotnicze światło naziemne (<i>aeronautical ground light</i>)		Oznacza jakiegokolwiek światło przeznaczone specjalnie jako pomoc dla nawigacji lotniczej za wyjątkiem światła znajdujących się na statku powietrznym.
Lotnisko (<i>Aerodrome</i>)	AD	Wydzielony obszar na lądzie, wodzie lub innej powierzchni w całości lub części przeznaczony do wykonywania startów, lądowań i naziemnego lub nawodnego ruchu statków powietrznych, wraz z znajdującymi się w jego granicach obiektami i urządzeniami budowlanymi o charakterze trwałym, wpisanym do rejestru lotnisk.
Lotniskowa Służba Informacji Powietrznej (<i>Aerodrome Flight Information Service</i>)	AFIS	Oznacza służbę ustanowioną w celu udzielania wskazówek i informacji na potrzeby bezpiecznego i sprawnego

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		wykonywania lotów. (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2018/1139).
Lotniskowa Służba Ratowniczo-Gaśnicza	ORG LSRG	
Lotniskowe Ratownictwo Medyczne	LRM	
Łamliwość (<i>frangibility</i>)		Oznacza zdolność obiektu do utrzymania swojej integralności strukturalnej i sztywności do określonego maksymalnego obciążenia, który w przypadku nadmiernego obciążenia lub uderzenia samolotu ulega złamaniu lub odkształceniu w sposób powodujący minimalne zagrożenie do samolotu.
Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin Sp. z o. o.	MPL	
Meldunek o nieprawidłowości w ruchu lotniczym (SRC DOC 2)	ATIR (<i>Air Traffic Incident Report</i>)	
Meldunek o zderzeniu z ptakami	BSR (<i>Bird Strike Report</i>)	
Meldunek po locie	PFR (<i>Post Flight Report</i>)	
Miejsce oczekiwania na drodze ruchu kołowego (<i>road-holding position</i>)		Oznacza wyznaczone miejsce, w którym może być wymagane zatrzymywanie się pojazdów samochodowych.
Miejsce oczekiwania przed drogą startową (<i>runway-holding position</i>)		Oznacza wyznaczone miejsce w celu zabezpieczenia drogi startowej, powierzchni ograniczającej przeszkody lub strefy ochronnej ILS, gdzie kołujący statek powietrzny lub poruszający się pojazd musi zatrzymać się i oczekiwać na wydanie zezwolenia przez wieżę kontroli lotniska.
Monitorowanie bezpieczeństwa (<i>Safety monitoring</i>)		Systematyczne działania podjęte w celu wykrycia zmian mających wpływ na system zarządzania ruchem lotniczym, ukazujące że akceptowalny lub tolerowany poziom bezpieczeństwa może zostać osiągnięty, (ESARR 2).
Negatywny wynik		Badanie trzeźwości lub badanie stanu pod kątem obecności w organizmie środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, którego wynik wykazuje jakkolwiek obecność w organizmie alkoholu lub środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego.
Nieemożność zapewnienia służb (<i>Inability to provide ASM services</i>)		Zdarzenie, w którym elementy naziemne systemu zarządzania przestrzenią powietrzną nie pracują, są niewystarczające, niedostępne lub

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		uszkodzone w stopniu obniżającym lub uniemożliwiającym zapewnienie bezpieczeństwa ruchu lotniczego (ESARR 2).
Niezgodność		Niewypełnienie warunków wynikających z danego wymagania.
NOTAM		Wiadomość rozpowszechniana za pomocą środków telekomunikacyjnych, zawierająca informacje (na temat utworzenia, stanu lub zmian urządzeń lotniczych, służb, procedur, a także informacje o niebezpieczeństwie), których znajomość we właściwym czasie jest istotna dla personelu związanego z operacjami lotniczymi.
Obiekt łamliwy (<i>frangible object</i>)		Oznacza obiekt o małej masie, który po uderzeniu powinien się złamać lub odkształcić w sposób powodujący minimalne ryzyko uszkodzenia dla statku powietrznego.
Ocena ryzyka (<i>Risk assessment</i>)		Oszacowanie bazujące na metodach inżynierskich, doświadczeniu operacyjnym i/lub metodach analitycznych mające na celu ustalenie, że osiągnięte lub zakładane ryzyko mieści się w granicach tolerancji na akceptowalnym poziomie (ESARR 3, ESARR 4).
Odizolowane stanowisko postoju statku powietrznego (<i>isolated aircraft parking position</i>)		Oznacza obszar odpowiedni do postoju statku powietrznego, o którym wiadomo lub podejrzewa się, że może być obiektem bezprawnej ingerencji, lub z innych przyczyn wymagający odizolowania od normalnej działalności lotniska.
Ograniczanie ryzyka (<i>Risk mitigation</i>)		Kroki podjęte w celu kontroli lub zapobieżenia zagrożeniom powodującym szkody poprzez redukcję ryzyka do akceptowalnego poziomu (ICAO Doc 9713, ESARR 2, ESARR 4).
Operacje lotniskowe		Rozbieg, dobieg, kołowanie, próby silników, holowanie statków powietrznych, wypychanie, wycofania na silnikach, postój, dokowanie.
Operator (<i>operator</i>)		Oznacza każdą osobę prawną lub fizyczną prowadzącą lub oferującą prowadzenie działalności, w ramach której użytkowany jest jeden lub więcej statków powietrznych albo jedno lub więcej lotnisk
Operator lotniska (<i>aerodrome operator</i>)		Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin Sp. z o. o.
Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (Konwencja w Chicago z dnia 7 grudnia 1944 r.)	ICAO (<i>International Civil Aviation Organization</i>)	
Organizacja sieci radiotelefonicznej		Działania formalne dotyczące funkcjonowania sieci radiotelefonicznej.

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Organy ATC (<i>ATC units</i>)		Pojęcie ogólne oznaczające odpowiednio ACC, APP lub TWR (ICAO Doc 9713, ICAO Doc 4444).
Osiągnięcie właściwego poziomu bezpieczeństwa (<i>Safety achievement</i>)		Rezultaty procesów i/lub metod zastosowanych w celu osiągnięcia bezpieczeństwa w granicach tolerancji na akceptowalnym poziomie (ESARR 3).
Oznacznik (<i>marker</i>)		Oznacza obiekt umieszczony w widocznym miejscu powyżej poziomu terenu w celu oznaczenia przeszkody lub wskazania granicy.
Oznakowanie poziome (<i>marking</i>)		Oznacza symbol lub grupę symboli umieszczonych w widoczny sposób na powierzchni pola ruchu naziemnego w celu przekazania informacji lotniczych.
Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych	PKBWL	
Pas drogi kołowania (<i>taxiway strip</i>)		Oznacza powierzchnię obejmującą drogę kołowania, przeznaczoną do ochrony statków powietrznych kołujących po tej drodze i ograniczenia ryzyka uszkodzenia statku powietrznego, który przypadkowo zjechałby z drogi kołowania.
Pas drogi startowej (<i>runway strip</i>)		Oznacza powierzchnię obejmującą drogę startową i ewentualne zabezpieczenie przerwane startu, przeznaczoną do: - zmniejszenia ryzyka uszkodzenia statku powietrznego w przypadku zjazdu statku powietrznego z drogi startowej, - zapewnienia bezpieczeństwa statku powietrznego przelatującego nad tą powierzchnią w czasie operacji startu lub lądowania.
Pełnomocnik ds. Informacji Niejawnych MPL	KNI	
Pełnomocnik Zarządu	PZ	
Personel inżynierski i techniczny, wykonujący zadania związane z bezpieczeństwem operacyjnym (<i>Engineering and technical personnel undertaking operational safety related tasks</i>)		Personel, który eksploatuje i konserwuje wyposażenie techniczne AFIS WARSZAWA/MODLIN dopuszczone do użytku operacyjnego (wykonuje zadania w czasie rzeczywistym i nierzeczywistym, bezpośrednio związane z zabezpieczeniem technicznym systemów wspomagających ruch lotniczy) (ESARR 5).
Personel Służb AFIS WARSZAWA/MODLIN (<i>AFIS WARSZAWA/MODLIN services personel</i>)		Osoby wyznaczone do wykonywania zadań operacyjnych "bezpośrednio" związanych z zapewnieniem służb AFIS WARSZAWA/MODLIN (wykonuje zadania w czasie rzeczywistym i nierzeczywistym, bezpośrednio związane z ruchem lotniczym) (ICAO Doc 9713, ESARR 5).

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Płasczyzna do odladzania/przeciwdziałania oblodzeniu (<i>de-icing/anti-icing pad</i>)		Oznacza strefę obejmującą powierzchnię wewnętrzną przeznaczoną do parkowania statku powietrznego w celu odladzania/przeciwdziałania oblodzeniu oraz powierzchnię zewnętrzną przeznaczoną dla dwóch lub więcej zestawów urządzeń służących do odladzania/przeciwdziałania oblodzeniu.
Płasczyzna do zawracania na drodze startowej (<i>runway turn pad</i>)		Oznacza określoną powierzchnię, która przylega do drogi startowej i przeznaczona jest do wykonania przez statek powietrzny zwrotu o 180° na tej drodze startowej.
Płyta postojowa (<i>apron</i>)	PPS / APN	Oznacza określony obszar wydzielony dla postoju statków powietrznych, na którym odbywa się wsiadanie lub wysiadanie pasażerów, załadunek i wyładunek towarów lub poczty, tankowanie, parkowanie lub obsługa techniczna samolotu.
Płytowa droga kołowania (<i>apron taxiway</i>)		Oznacza część systemu dróg kołowania zlokalizowaną na płycie postojowej i przeznaczoną do zapewnienia trasy kołowania przez tę płytę.
Pobocze (<i>shoulder</i>)		Oznacza obszar przylegający do nawierzchni sztucznej i przygotowany jako przejście pomiędzy nawierzchnią sztuczną i przylegającą do niej powierzchnią.
Pojazd Koordynatora Ruchu Naziemnego	Follow Me	
Pole manewrowe (<i>maneuvering area</i>)	PM	To część lotniska przeznaczona do startów, lądowań oraz kołowania statków powietrznych, z wyłączeniem płyt postojowych.
Pole ruchu naziemnego (<i>movement area</i>)	PRN	To część lotniska przeznaczona do startów, lądowań oraz naziemnego ruchu statków powietrznych, zawierająca pole manewrowe i płyty postojowe.
Pole sygnałowe (<i>signal area</i>)		Oznacza powierzchnię na lotnisku, na której wykładane są sygnały naziemne.
Pole wlotów (<i>landing area</i>)		Oznacza część pola ruchu naziemnego, przeznaczoną do startu i lądowania statków powietrznych.
Polityka bezpieczeństwa (<i>Safety policy</i>)		Fundamentalne podejście organizacji do osiągnięcia bezpieczeństwa w granicach tolerancji na akceptowalnym poziomie. (ESARR 3).
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	PAŻP	
Połączenie radiotelefoniczne		Jednorazowe wykorzystanie środków technicznych umożliwiających przekazanie informacji drogą radiową.
Połączenia radiotelefoniczne z siecią telefoniczną		Połączenie do lub od abonenta publicznej lub lokalnej sieci telefonicznej.

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Pomoce wzrokowe (<i>visual aids</i>)		Oznaczają wskaźniki i urządzenia sygnalizacyjne, oznakowanie poziome, światła, znaki pionowe i oznaczniki lub ich połączenie.
Port Lotniczy		Lotnisko użytku publicznego wykorzystywane do lotów handlowych.
Pośredni udział AFIS w wypadku / incydencie (<i>Indirect AFIS contribution to accident / incident</i>)		Sytuacja, w której nie uznano elementu lub zdarzenia związanego z AFIS WARSZAWA/MODLIN za przyczyniający się do wypadku lub incydentu, lecz w której przynajmniej jeden czynnik AFIS WARSZAWA/MODLIN potencjalnie zwiększył poziom ryzyka lub odegrał rolę w zagrożeniu, w jakim znalazł się statek powietrzny. Zakłada się, że przy zaistnieniu takiej sytuacji w porcie WARSZAWA/MODLIN, wypadek czy incydent mógł się mimo wszystko zdarzyć (ESARR 2).
Pośrednie miejsce oczekiwania (<i>intermediate holding position</i>)		Oznacza wyznaczone miejsce objęte kontrolą ruchu, gdzie kołujący statek powietrzny oraz inne pojazdy powinny się zatrzymać i oczekiwać na pozwolenie dalszego poruszania się, wydawane przez właściwy organ kontroli ruchu lotniczego.
Poważny incydent lotniczy (<i>Serious incident</i>)		Incydent, którego okoliczności zaistnienia wskazują, że nieomal doszło do wypadku lotniczego (ICAO Annex 13).
Poważny uraz		Uraz doznany przez osobę uczestniczącą w wypadku, który: <ul style="list-style-type: none"> a) wymaga hospitalizacji przez okres dłuższy niż 48 godzin, której początek następuje w ciągu 7 dni od dnia zaistnienia urazu b) spowodował złamanie jakiegokolwiek kości (wyłączając drobne złamania kości palców u rąk i nóg lub nosa) c) obejmuje rany szarpane powodujące silny krwotok lub uszkodzenie nerwów, mięśni lub ścięgien lub d) obejmuje uszkodzenia jakiegokolwiek organu wewnętrznego e) obejmuje oparzenia drugiego lub trzeciego stopnia lub jakiegokolwiek oparzenia obejmujące ponad 5% powierzchni ciała f) obejmuje potwierdzone narażenia na działanie zakaźnych substancji lub szkodliwego promieniowania
Powierzchnia ograniczająca przeszkody (<i>obstacle limitation surface</i>)		Oznacza powierzchnię wyznaczającą granice, w ramach których obiekty mogą wystawać w przestrzeni powietrznej.
Powierzchnia wyrównana (<i>graded area</i>)		Oznacza część pasa drogi startowej oczyszczoną z wszelkich przeszkód za wyjątkiem określonych przedmiotów oraz

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		wyrównaną w celu zmniejszenia ryzyka uszkodzenia statku powietrznego w przypadku zjechania z drogi startowej.
Powierzchnia zabezpieczenia przeszkodowego (<i>obstacle protection surface</i>)		Oznacza powierzchnię ustanowioną na potrzeby systemu wzrokowych wskaźników ścieżki podejścia, powyżej której nie dopuszcza się obecności obiektów ani rozbudowy istniejących obiektów, z wyjątkiem sytuacji, w których – zdaniem właściwego organu – nowy obiekt lub rozbudowa obiektu byłyby zasłonięte przez istniejący nieruchomy obiekt.
Poziom bezpieczeństwa		Poziom bezpieczeństwa osiągany przez organizację, zdefiniowany poprzez wartości docelowego poziomu bezpieczeństwa i wskaźniki poziomu bezpieczeństwa.
Poziom natężenia ruchu na lotnisku (<i>Aerodrome traffic density</i>)		a) Mały – kiedy liczba operacji lotniczych podczas przeciętnej godziny szczytu nie jest większa niż 15 dla drogi startowej. b) Średni – kiedy liczba operacji lotniczych podczas przeciętnej godziny szczytu wynosi od 16 do 25 dla drogi startowej. c) Duży – kiedy liczba operacji lotniczych podczas przeciętnej godziny szczytu wynosi 26 lub więcej dla drogi startowej.
Prace budowlane		a) konserwacyjne – prace mające na celu utrzymanie obiektu budowlanego w należyтым stanie techniczno-użytkowym, będące bieżącym utrzymaniem, a nie będące remontem, b) drobne – roboty budowlane polegające na budowie, rozbudowie, przebudowie, remoncie, rozbiórce, trwające nie dłużej niż 24 h i zrealizowane podczas jednego wejścia w PRN, c) duże – roboty budowlane polegające na budowie, rozbudowie, przebudowie, remoncie, rozbiórce i realizowane podczas więcej niż jednego wejściach w PRN.
Procedura		Ustalony, formalny lub nieformalny sposób postępowania w określonej sprawie.
Proces		Uporządkowany ciąg następujących po sobie zadań, które przekształcają dane wejściowe w dane wyjściowe.
Promowanie idei bezpieczeństwa (<i>Safety promotion</i>)		Określenie środków, za pomocą których zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa są podawane do wiadomości dla zapewnienia „kultury bezpieczeństwa w pracy organizacji” (ESARR 3).
Próg (<i>threshold</i>)		Oznacza początek części drogi startowej wykorzystywanej do lądowania.
Próg przesunięty (<i>displaced threshold</i>)		Oznacza próg, który nie jest zlokalizowany na początku drogi startowej.

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Przeglądy bezpieczeństwa		Systematyczne lub doraźne analizy prowadzone w celu zalecenia usprawnień oraz potwierdzenia zgodności prowadzonej działalności z procedurami.
Przerwane lądowanie (<i>balked landing</i>)		Oznacza manewr lądowania, który został niespodziewanie przerwany, w jakimkolwiek punkcie poniżej wysokości bezwzględnej/względnej zapewniającej minimalne przewyższenie nad przeszkodą (OCA/H).
Przeszkoda (<i>obstacle</i>)		Wszystkie nieruchome (tymczasowe lub stałe) lub nieruchome obiekty lub ich część, które: - znajdują się w strefie przeznaczony dla ruchu naziemnego statków powietrznych, - wystają ponad określoną powierzchnię przeznaczoną dla zapewnienia bezpieczeństwa statków powietrznych w locie, - pozostają poza tymi chronionymi powierzchniami, a które zakwalifikowano jako stanowiące zagrożenie dla żeglugi powietrznej.
Przyczyny wypadku/incydentu (<i>Cause</i>)		Działanie, przeoczenie, zaniechanie, zdarzenie, warunki lub ich kombinacja, które doprowadziły do wypadku lub incydentu (ICAO Annex 13, ICAO Doc 9713).
Przyczyny zdarzeń		Działania, brak działań, okoliczności, warunki lub ich relacje, które doprowadziły do zaistnienia zdarzenia.
Punkt niebezpieczny (<i>Hot spot</i>)		Miejsce na polu ruchu naziemnego lotniska, w którym w przeszłości miały miejsce kolizje lub wtargnięcie na drogę startową lub gdzie istnieje potencjalne ryzyko ich wystąpienia, dlatego od pilotów i kierowców pojazdów wymaga się zachowania w tym miejscu szczególnej ostrożności.
Radiotelefon		Urządzenie umożliwiające porozumiewanie się drogą radiową, posiadające część nadawczą i urządzenie zasilające, dopuszczone do pracy w systemie MPL.
Radiotelefon przenośny		Radiotelefon noszony przez użytkownika.
Radiotelefon przewoźny		Radiotelefon zainstalowany w pojeździe.
Radiotelefon stacjonarny		Radiotelefon zainstalowany w punkcie stałym.
Raport bezpieczeństwa w powietrzu/Raport bezpieczeństwa na ziemi (Pochodna Załącznika B ESARR 2)	ASR/GSR (<i>Air Safety Report/Ground Safety Report</i>)	

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Referencyjna długość pola do startu samolotu (<i>Aeroplane reference field length</i>)		Oznacza minimalną długość pola wymaganego do startu samolotu przy maksymalnej, certyfikowanej masie startowej, na poziomie morza, w warunkach atmosfery wzorcowej, przy bezwietrznej pogodzie i na poziomej drodze startowej, która to długość określona jest w instrukcji technicznej samolotu wymaganej przez organ certyfikujący lub w danych dostarczonych przez producenta samolotu. Długość pola do startu, w stosownych przypadkach oznacza określoną (zrównoważoną) długość obszaru dla samolotów, lub w innych przypadkach – dystans do startu.
Rejestracja (<i>Safety Records</i>)		Informacje dotyczące zdarzenia lub serii zdarzeń lotniczych, przechowywane dla zapewnienia bezpieczeństwa i zaprezentowania skutecznego funkcjonowania Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem.
Rozdzielczość		Liczba jednostek lub cyfr, jakimi jest wyrażana i stosowana wartość, którą się mierzy lub oblicza.
Ryzyko bezpieczeństwa (<i>Risk</i>)		Kombinacja całkowitego prawdopodobieństwa i/lub częstotliwości występowania szkodliwych efektów spowodowanych zagrożeniem oraz klasy niebezpieczeństwa (wagi zagrożenia) (ESARR 3).
Safety Manager	OSM	
Samolot (<i>aeroplane</i>)		Oznacza statek powietrzny o własnym napędzie silnikowym, cięższy od powietrza, uzyskujący swoją siłę nośną w locie głównie na skutek oddziaływania aerodynamicznego na powierzchnie, które pozostają nieruchome w określonych warunkach lotu.
Service Level Agreement	SLA	Porozumienie SLA pomiędzy Polską Agencją Żeglugi Powietrznej a Spółką Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin Sp. z o.o. w sprawie dostarczania i publikowania danych w Zintegrowanym Pakiecie Informacji Lotniczych.
Sieć radiotelefoniczna		System radiotelefoniczny składający się ze stacji bazowej oraz radiotelefonów różnych typów zapewniający łączność pomiędzy jego użytkownikami.
Skanowanie		Funkcja umożliwiająca monitorowanie rozmów wybranej grupy, lub grup podczas gdy do pracy operacyjnej ustawiona jest inna grupa.

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Skrzyżowanie dróg kołowania (<i>taxiway intersection</i>)		Oznacza skrzyżowanie dwóch lub więcej dróg kołowania.
Służba zarządzania płytą		To służba powołana do zarządzania działalnością oraz ruchem statków powietrznych i innych pojazdów na płycie.
Służba ochrony lotniska	SOL	Oznacza Wewnętrzną Służbę Ochrony wraz z koncesjonowanym podmiotem świadczącym usługi ochrony
Służba Ruchu Lotniczego	SRL	
SMS (<i>Safety Management System</i>)		System zarządzania bezpieczeństwem (ICAO Annex 11, ICAO Doc 9713, ICAO Doc ESARR 2)
SNOWTAM		NOTAM oddzielnej serii zawiadamiający, przy użyciu specjalnego formularza, o zaistnieniu lub usunięciu warunków niebezpiecznych w obrębie pola ruchu naziemnego, spowodowanych przez śnieg, lód, topniejący śnieg lub związaną ze śniegiem stojącą wodę.
Specyfikacje certyfikacyjne (<i>certification specifications</i>)		Oznaczają normy techniczne przyjęte przez Agencję, które wskazują sposoby wykazania zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi i które mogą być wykorzystywane przez organizację do celów certyfikacji.
Spostrzeżenie		Sformułowanie wystosowane w celu usprawnienia systemu.
Spójność		Stopień pewności, że dane lotnicze i ich wartości nie zostały utracone bądź zmienione od czasu ich przekazania lub autoryzowanej zmiany.
Stan nietrzeźwości		Gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do: <ul style="list-style-type: none"> a) stężenia we krwi powyżej 0,5 ‰ alkoholu albo b) obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.
Stan po użyciu alkoholu		Gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do: <ul style="list-style-type: none"> a) stężenia we krwi od 0,2 ‰ do 0,5 ‰ alkoholu albo b) obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.
Stanowisko do odladzania/przeciwdziałania oblodzeniu (<i>de-icing/anti-icing facility</i>)		Oznacza miejsce, gdzie z powierzchni samolotu usuwany jest szron, lód i śnieg (odladzanie), lub gdzie na czyste powierzchnie samolotu nanosi się substancję ochronną (przeciwdziałanie oblodzeniu), która zapobiega przez pewien

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		czas tworzeniu się szronu i lodu lub gromadzeniu się śniegu lub błota śniegowego.
Stanowisko postojowe statku powietrznego (<i>aircraft stand</i>)		Miejsce na płycie wyznaczone do postoju statku powietrznego.
Stała Telekomunikacyjna Sieć Lotnicza	AFTN	
Statek powietrzny (<i>aircraft</i>)	SP	Oznacza urządzenie, które może utrzymać się w powietrzu w wyniku oddziaływania powietrza innego niż oddziaływanie powietrza odbitego od powierzchni ziemi.
Straż Graniczna	SG	
Strefa bezpieczeństwa końca drogi startowej (<i>runway end safety area – RESA</i>)	RESA	Oznacza powierzchnię przylegającą do końca pasa drogi startowej i rozciągającą się symetrycznie wokół przedłużenia linii środkowej tej drogi, mającą głównie na celu zmniejszenie ryzyka uszkodzenia samolotu, który przyziemił zbyt wcześnie lub wyjechał poza drogę startową.
Strefa krytyczna (<i>critical area</i>)		Oznacza strefę o określonych wymiarach rozciągającą się nad wyposażeniem naziemnym podejścia przyrządowego precyzyjnego, w granicach którego obecność pojazdów lub statków powietrznych powoduje niedopuszczalne zakłócenia sygnałów prowadzenia.
Strefa lotów szkolnych śmigłowców		Wyznaczony obszar na terenie lotniska do wykonywania lotów szkolnych śmigłowców.
Strefa przyziemienia (<i>touchdown zone</i>)		Oznacza część drogi startowej położoną za progiem, która przeznaczona jest do pierwszego zetknięcia się lądujących statków powietrznych z nawierzchnią drogi startowej.
Strefa wolna od przeszkód (<i>obstacle free zone - OFZ</i>)		Oznacza przestrzeń powietrzną znajdującą się powyżej powierzchni podejścia wewnętrznej, powierzchni przejściowych wewnętrznych, powierzchni przerwanego lądowania oraz tej części pasa drogi startowej ograniczonej przez te

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		powierzchnie, w której nie występuje żadna przeszkoda stała z wyjątkiem obiektów lekkich i łamliwych, niezbędnych dla celów nawigacji lotniczej.
Strefa wrażliwa (<i>sensitive area</i>)		Oznacza strefę rozciągającą się poza strefę krytyczną, w której parkowanie i/lub ruch statków powietrznych lub pojazdów wpływa na sygnał kierowania do tego stopnia, że może to być uznane za niedopuszczalne dla statków powietrznych wykorzystujących ten sygnał.
System Lądowania według Wskazań Przyrządów	ILS	
System wzrokowego wskaźnika ścieżki podejścia (<i>visual approach slope indication system</i>)		Oznacza system świateł zainstalowanych w taki sposób, aby zapewnić informacje kierowania przy zniżaniu z widocznością podczas podejścia do drogi startowej.
System zarządzania bezpieczeństwem (<i>Safety Management System</i>)	SMS	Proces stosowany przez organizację zapewniającą usługi lub produkty związane z bezpieczeństwem, gwarantujący iż rozpatrzone zostały wszystkie aspekty dotyczące bezpieczeństwa związanego z usługą SMS, obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> a) ustanowienie polityki i standardów bezpieczeństwa jako minimum spełniających przepisy wymagań prawnych), b) stosowną siłę fachową umożliwiającą wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem, c) sposoby oceny stopnia bezpieczeństwa oraz mechanizmy wykrywania jego braków, np.: przypadki określone tą kategorią mogą obejmować niejasności występujące w procedurach operacyjnych AFIS, niedostępność lub nie stosowność materiału operacyjnego, niewłaściwa ocena ryzyka przy wprowadzaniu zmian do systemu AFIS WARSZAWA/MODLIN, niewystarczające szkolenie, brak realizacji wniosków wynikających z badania poprzedniego zdarzenia (ICAO Annex 11, ICAO Doc9859, ESARR 3).

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
Śnieg [na ziemi] (<i>snow [on the ground]</i>)		<ul style="list-style-type: none"> - Śnieg suchy (dry snow) oznacza śnieg, który może być zwiany, gdy leży luźno lub gdy po ściśnięciu w dłoni i po zwolnieniu ucisku rozpada się. Ciężar właściwy mniejszy niż 0,35. - Śnieg mokry (wet snow) oznacza śnieg, który ściśnięty w dłoni zlepia się oraz tworzy lub ma tendencję do tworzenia bryły. Ciężar właściwy od 0,35 do 0,50 wyłącznie. - Śnieg ubity (compacted snow) oznacza śnieg, zagęszczony w jednolitą masę niepoddającą się dalszemu zagęszczaniu i który przy podnoszeniu zlepia się lub rozkrusza na kawałki. Ciężar właściwy 0,50 i powyżej.
Światła ochronne drogi startowej (<i>runway guard lights</i>)		Oznaczają system świateł, którego zadaniem jest ostrzeganie pilotów lub kierowców pojazdów, że zbliżają się do drogi startowej będącej w użyciu.
Światło stałe (<i>fixed light</i>)		Oznacza światło o niezmiennej intensywności, gdy jest obserwowane ze stałego punktu.
Tarcie nawierzchni (<i>surface friction</i>)		Oznacza opór stawiany ruchowi jednego ciała wobec powierzchni, z którą pozostaje w kontakcie.
Test narkotykowy		Urządzenie lub materiał służące do wykrywania substancji narkotycznych.
Topniejący śnieg (<i>slush</i>)		Oznacza śnieg nasycony wodą, który uderzony z góry obcasem lub czubkiem buta rozbryzguje się. Ciężar właściwy od 0,5 do 0,8.
Touchdown and Lift-off Area	TLOF	Strefa przyziemiania i oderwania od ziemi śmigłowców.
Tryb DMO		Stan pracy pozwalający na uzyskanie połączenia między radiotelefonami będącymi poza zasięgiem stacji bazowej MPL. Funkcjonalność wykorzystywana w przypadku awarii stacji bazowej oraz przez służby operacyjne podczas działań poza zasięgiem stacji bazowej.
Tryb NM		Stan pracy radiotelefonu pozwalający na jego zalogowanie i pracę w sieci trunkingowej MPL.
Tworzenie danych		Utworzenie nowego elementu danych z odpowiadającą mu wartością, zmiana wartości istniejącego elementu danych lub usunięcie istniejącego elementu danych.
Twórca danych		Podmiot odpowiedzialny za tworzenie danych.
Typ drogi startowej (<i>runway type</i>)		Oznacza drogę startową przyrządową lub drogę startową nieprzyrządową.
Układ odniesienia (<i>datum</i>)		Oznacza każdą wielkość lub zbiór wielkości, które mogą służyć jako odniesienie lub

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		podstawa do obliczenia innych wielkości (ISO 19104).
Urząd Lotnictwa Cywilnego	ULC	
Usterka funkcji łączności (<i>Failure of communication function</i>)		Sytuacja, w której nastąpiła całkowita lub częściowa utrata łączności AFIS WARSZAWA/MODLIN jest uszkodzony, tak że zapewnienie ciągłej łączności jest niemożliwe. Odniesienie: funkcje łączności - zbiór organizacji, ludzi, infrastruktury, urzędzeń, procedur, przepisów oraz informacji używanych w celu zapewnienia służb łączności umożliwiającej bezpieczne wykonywanie lotów i pracę systemu np. niepoprawna transmisja znaczącej depechy (ICAO Annex 10, ESARR 2).
Usterka funkcji nawigacyjnych (<i>Failure of navigation function</i>)		Sytuacja, w której nastąpiła całkowita lub częściowa utrata zdolności do zapewnienia sprawności naziemnego lub satelitarnego systemu nawigacyjnego, tak że utrzymanie ciągłej wymaganej sprawności nawigowania statków powietrznych jest niemożliwe.
Używanie środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka		Wprowadzanie do organizmu człowieka środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, niezależnie od drogi podania.
Waga zagrożenia (klasa zagrożenia) (<i>Severity class</i>)		Skutki/konsekwencje zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo lotu (kombinacja utraty separacji i stopnia możliwości przywrócenia bezpiecznej sytuacji). Gradacja pomiędzy 1 (najbardziej niebezpieczne) a 5 (najmniej niebezpieczne), ukazująca wpływ zagrożeń na operacje lotnicze (ESARR 4).
Walidacja danych		Potwierdzenie spełnienia wymagań dotyczących konkretnego zastosowania lub zamierzonego zastosowania.
Weryfikacja danych		Ocena wyników przetwarzania danych lotniczych mająca zapewnić poprawność i spójność, z uwzględnieniem danych wejściowych oraz odpowiednich norm, reguł i konwencji zastosowanych w tym działaniu, odnoszących się do tych danych.
Wiadomość tekstowa SMS		Informacja tekstowa wysyłana pomiędzy terminalami systemu łączności radiotelefonicznej TETRA
Wieża kontroli lotów	TWR	
Wskaźnik kierunku lądowania (<i>landing direction indicator</i>)		Oznacza pomoc wzrokową wskazującą aktualnie wyznaczony kierunek lądowania i startu.
Wymagania bezpieczeństwa (<i>Safety requirements</i>)		Wartość konsekwencji zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo. Środki przeciwdziałania ryzyku, definiowane na

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		<p>podstawie strategii przeciwdziałania ryzyku, zapewniające osiągnięcie poszczególnych celów bezpieczeństwa. Mogą przyjmować różne formy dotyczące organizacyjnych, operacyjnych i proceduralnych współdziałań lub środowiska występowania (ICAO Doc9713, ESARR 2).</p>
<p>Wypadek lotniczy (<i>Air accident</i>)</p>		<p>Zdarzenie związane z użytkowaniem statku powietrznego, które zaistniało od chwili, gdy jakkolwiek osoba wchodzi na jego pokład z zamiarem wykonania lotu, do chwili, kiedy wszystkie znajdujące się na pokładzie osoby opuszczają statek powietrzny i podczas którego:</p> <p>a) jakkolwiek osoba doznała obrażeń ciała ze skutkiem śmiertelnym lub poważnego obrażenia ciała w rezultacie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajdowania się na pokładzie danego statku powietrznego; lub • bezpośredniego zetknięcia się z jakkolwiek częścią statku powietrznego, włączając części, które oddzieliły się od danego statku powietrznego; lub • bezpośredniego oddziaływania strumienia gazów wylotowych silnika odrzutowego; <p>z wyłączeniem tych przypadków, kiedy obrażenia ciała powstały z przyczyn naturalnych, zadanych samemu sobie lub przez inne osoby, kiedy obrażeń ciała doznali pasażerowie nieposiadający biletów, ukrywający się w miejscach, do których zwykle dostęp jest zamknięty dla pasażerów i członków załogi; lub</p> <p>b) statek powietrzny został uszkodzony lub nastąpiło zniszczenie jego konstrukcji w rezultacie czego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naruszona została trwałość konstrukcji, pogorszeniu uległy techniczne lub aerodynamiczne charakterystyki statku powietrznego; oraz • wymagane jest przeprowadzenie poważnego remontu lub wymiana uszkodzonego elementu; <p>z wyłączeniem przypadków przerwy w pracy lub uszkodzenia silnika, gdy uszkodzeniu uległ tylko silnik, jego osłony lub agregaty wspomagające; lub gdy uszkodzone zostały łopaty śmigła,</p>

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		końcówki skrzydła, anteny, ogumienie kół, urządzenia hamowania, owiewki lub, gdy pokrycie posiada niewielkie wgniecenia albo przebicia; lub c) statek powietrzny przepadł bez wieści lub znajduje się w takim miejscu, do którego dostęp jest absolutnie niemożliwy.
Wyposażenie lotniska (<i>aerodrome equipment</i>)		Oznacza wszelkie wyposażenie, aparaturę, podzespoły, oprogramowanie lub urządzenia dodatkowe, które są używane lub mają zostać użyte na potrzeby operacji statków powietrznych na lotnisku.
Wywołanie indywidualne		Połączenie radiotelefoniczne między dwoma stacjami pracującymi w systemie. Każdy radiotelefon posiada swój czterocyfrowy indywidualny numer abonenta sieci ruchomej pozwalający na zestawienie takiego połączenia.
Wywołanie grupowe		Połączenie radiotelefoniczne, w którym grupie rozmówców zostaje przydzielona szczelina komunikacyjna, na którym członkowie grupy mogą się porozumiewać. Charakteryzuje się tym, że odbiorcami korespondencji są wszyscy członkowie wpisani do tej grupy.
Wzniesienie lotniska (<i>aerodrome elevation</i>)		Oznacza wysokość najwyższego punktu na polu wlotów, mierzoną od średniego poziomu morza.
Zabezpieczenie przerwane go startu (<i>stopway</i>)		Oznacza określony prostokątny obszar na lądzie na końcu rozporządzalnej długości rozbiegu przy starcie, przygotowany, jako odpowiedni obszar, na którym statek powietrzny może się zatrzymać w przypadku przerwane go startu.
Zabezpieczenie wydłużone go startu (<i>clearway</i>)		Oznacza określony prostokątny obszar na lądzie lub na wodzie, pozostający pod kontrolą właściwego podmiotu, wybrany lub przygotowany, jako odpowiedni obszar, nad którym samolot może wykonać część fazy początkowego wznoszenia do określonej wysokości względnej.
Zagrożenie		Każde realne lub potencjalne warunki, które mogą spowodować awarię systemu lotniczego, obniżenie poziomu wykonywanego zadania, obrażenia, chorobę lub śmierć ludzi, uszkodzenie sprzętu lub jego utratę.
Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa (<i>Safety recommendations</i>)		Propozycja działania mającego na celu poprawę poziomu bezpieczeństwa oraz propozycje władz badających wypadek/incydent lotniczy, oparte o informacje wynikające z prowadzonego

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		dochodzenia, składane w intencji uniknięcia podobnego wypadku / incydentu w przyszłości. Uwaga: pojęcie ma zastosowanie głównie przy wypadkach i poważnych incydentach lotniczych, zalecenia są wydawane przez organy uprawnione do badania wypadków (w Polsce - PKBWL). Definicja ICAO nie obejmuje zaleceń wewnętrznych organu AFIS WARSZAWA/MODLIN, które mogą wynikać także z analiz zmian w systemie AFIS WARSZAWA/MODLIN lub z przeprowadzonych przeglądów bezpieczeństwa (ICAO Annex 13, ESARR 2).
Zapewnianie bezpieczeństwa		Zaplanowane i systematyczne działania konieczne do zapewnienia, że jakość usługi lotniczej jest współmierna ze stanem akceptowalnego ryzyka.
Zarządzający lotniskiem		Jest to podmiot, który został wpisany jako zarządzający do rejestru lotnisk cywilnych.
Zarządzanie bezpieczeństwem (<i>Safety management</i>)		Planowanie, organizowanie, podejmowanie decyzji oraz kontrolowanie działań, mające na celu potwierdzenie, że system lotniskowy jako minimum spełnia co najmniej wymagania norm i przepisów w zakresie bezpieczeństwa lotniczego. Zarządzanie bezpieczeństwem jest jednym z podstawowych procesów o charakterze ciągłym w czasie funkcjonowania lotniska. Charakteryzuje się zestawem działań podejmowanych w ramach struktury zarządzania organizacją lotniczą w celu utrzymywania bezpieczeństwa operacji statków powietrznych na wybranym poziomie lub w celu jego poprawy.
Zarządzanie lotniskiem		Proces organizacyjny podejmowany przez Zarząd w celu realizacji zadań lotniczych i statutowych.
Zarządzanie zmianami		Planowanie, organizowanie oraz kontrolowanie wdrożenia zmian dla środowiska operacyjnego systemu lotniskowego.
Zasięg widzialności wzdłuż drogi startowej (<i>runway visual range – RVR</i>)	RVR	Oznacza odległość, w jakiej pilot statku powietrznego, znajdującego się na linii środkowej drogi startowej, może zobaczyć oznakowanie poziome nawierzchni drogi startowej lub światła wyznaczające tą drogę albo światła linii środkowej tej drogi startowej.
Zatoka oczekiwania (<i>holding bay</i>)		Oznacza wyznaczoną powierzchnię, na której statek powietrzny może być zatrzymany lub wyminięty, zapewniająca

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		efektywny ruch naziemny statków powietrznych.
Zbiór Informacji Lotniczych (AIP Polska)		Publikacja wydawana przez państwowy organ zarządzania ruchem lotniczym, zawierająca informacje lotnicze o charakterze trwałym, które mają istotne znaczenie dla żeglugi powietrznej, dotyczące polskiego Rejonu Informacji Powietrznej.
Zdarzenie (Occurrence/incident)		Wypadek, poważny incydent oraz incydent, a także inne defekty lub niesprawność statku powietrznego, jego wyposażenia lub dowolnego elementu systemu nawigacji powietrznej używanego/przewidzianego do użycia w celu wykonania lub w związku z wykonaniem operacji lotniczej oraz związanego z zapewnieniem służb AFIS WARSZAWA/MODLIN lub pomocy w nawigacji statku powietrznego (ICAO Annex 13, ICAO Doc 9859, ESARR 2).
Zderzenie w powietrzu (Mid-air collision)		Wydarzenie, podczas którego statek powietrzny w locie wchodzi w bezpośredni kontakt z innym statkiem powietrznym lub z innym obiektem latającym. Uwaga: przyjmuje się, że lot jednego lub obu statków powietrznych może być kontynuowany (ESARR 2).
Zderzenie z powierzchnią ziemi w locie sterowanym (Controlled Flight Into Terrain (CFIT))		Wypadek, w którym statek powietrzny pozostający pod kontrolą załogi jest przez nią w niezamierzony sposób doprowadzony do zderzenia z powierzchnią ziemi lub wody (ESARR 2).
Zespół ds. Rozwoju i Projektów Operacyjnych MPL	OPO	
Zespół Infrastruktury Technicznej MPL	OUI	
Zespół Obsługi Parkingów MPL	PS	
Zespół Obsługi Pasażerów MPL	OLP	
Zespół Operacyjny MPL	OLO	
Zespół Utrzymania	OUP	
Zintegrowany pakiet informacji lotniczych (IAIP)		Pakiet, w formie papierowej lub elektronicznej, składający się z: a) AIP włącznie ze zmianami; b) Suplementów do AIP; c) NOTAM oraz Biuletynów Informacji Przed Lotem (PIB); d) Biuletynów Informacji Lotniczych (AIC); e) wykazów kontrolnych i ważnych NOTAM.
Znak pionowy (sign)		– Znak ze stałą informacją (fixed message sign) – oznacza znak przedstawiający jedną wiadomość.

Pojęcie	Skrót	Definicja / Wyjaśnienie
		– Znak ze zmienną informacją (variable message sign) – oznacza znak umożliwiający przedstawienie wielu określonych wcześniej wiadomości lub niepokazujący żadnej wiadomości, w zależności od potrzeb.

0.2. System aktualizacji i wprowadzania zmian.

- 1) Administrator Instrukcji Operacyjnej odpowiada za:
 - a) Dokonywanie przeglądów INOP, sprawdzanie aktualności danych i informacji;
 - b) Inicjowanie i opracowywanie projektu zmian do INOP;
 - c) Uzgodnienie projektu zmiany;
 - d) Prowadzenie wykazu osób posiadających nadzorowane kopie INOP;
 - e) Publikowanie i przekazywanie użytkownikom kopii INOP i jej kolejnych zmian;
 - f) Zapewnienie, że dokument jest czytelny i łatwy do zidentyfikowania;
 - g) Zapewnienie, że rozpowszechnianie dokumentu jest nadzorowane.
- 2) W przypadku planowania zmian cech eksploatacyjnych i/lub technicznych lotniska, zmian organizacji pracy służb wykonujących zadania Spółki Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin Sp. z o.o., osoba kierująca odpowiednią jednostką organizacyjną jest odpowiedzialna za niezwłoczne powiadomienie Administratora INOP.
- 3) W przypadku planowania zmian cech eksploatacyjnych, technicznych i/lub procedur lotniczych lotniska wywołanych przez zadania realizowane przez PAŻP, Administrator INOP na podstawie przekazanych informacji oraz aktualizacji zapisów AIP Polska dokonuje kwalifikacji otrzymanej informacji pod względem zasadności wprowadzenia zmiany do Instrukcji Operacyjnej.
- 4) W przypadku zaistnienia zmian w procedurach niniejszego dokumentu, administratorzy tych procedur są zobowiązani do niezwłocznego przesłania wykonanych aktualizacji w procedurach do Administratora INOP.
- 5) Administrator Instrukcji Operacyjnej na podstawie otrzymanego wniosku redaguje projekt zmiany do Instrukcji Operacyjnej i przygotowuje wystąpienie do Prezesa ULC.
- 6) Dyrektor Odpowiedzialny przedstawia Prezesowi ULC planowane zmiany i aktualizacje INOP dotyczące pozycji wymagających uprzedniego zatwierdzenia, zgodnie z ADR.OR.B.040, przed ich wejściem w życie, a także zapewnia, by nie weszły one w życie przed uzyskaniem zatwierdzenia.

Zmiany wymagające uprzedniego zatwierdzenia:

- a) Wykorzystanie alternatywnych sposobów spełnienia wymagań, zgodnie z wymogami ADR.OR.A.015 – Sposoby spełnienia wymagań.
- b) Zmiany procedury opisującej sposób zarządzania zmianami niewymagającymi uprzedniego zatwierdzenia – późniejsze zmiany tej procedury wymagają uprzedniego zatwierdzenia przez właściwy organ, zgodnie z ADR.OR.B.015 (b)(4) – Wniosek o wydanie certyfikatu.
- c) Zmiany mające wpływ na podstawę certyfikacji, w warunkach certyfikatu czy wyposażenia lotniska o kluczowym znaczeniu dla bezpieczeństwa, zgodnie z ADR.OR.B.040 (a)(1) – Zmiany.
- d) Zmiany istotnie wpływające na elementy systemu zarządzania operatorem lotniska, zgodnie z ADR.OR.B.040 (a)(2) – Zmiany.
- e) Zmiany procedur operacji przy ograniczonej widzialności, zgodnie z wymogami ADR.OPS.B.045 (b) – Operacje przy ograniczonej widzialności.

- f) Procedury eksploatacji statków powietrznych o wyższej literze kodu, zgodnie z wymaganiami ADR.OPS.B.090 (a) – Użytkowanie lotniska przez statki powietrzne o wyższej literze kodu.
 - g) Procedura utrzymania pola ruchu naziemnego, w tym powierzchni utwardzonych drogi startowej i dróg kołowania.
 - h) Procedura eksploatacyjna systemu odwodnienia pola ruchu naziemnego.
- 7) Dyrektor Odpowiedzialny powiadamia Prezesa ULC o planowanych zmianach i aktualizacjach INOP przed ich wejściem w życie, jeżeli ich wprowadzenie nie wymaga zatwierdzenia. Zmiany wymagające wyłącznie przedstawienia:
- a) Dane kontaktowe dotyczące lotniska i jego personelu.
 - b) Poprawki edytorskie, literówki.
 - c) Część C, Część D INOP – szczegółowe dane dotyczące lotniska, w tym także te podlegające obowiązkowi zgłaszania służbie informacji lotniczej, włącznie z planem lotniska.
 - d) Konieczne, natychmiastowe zmiany w celu zapewnienia bezpieczeństwa prac lotniska i jego użytkowników.
 - e) Aktualizacje tymczasowe.
 - f) Lotniskowy System Powiadamiania.
 - g) Procedura dostępu do pola ruchu naziemnego lotniska.
 - h) Procedury inspekcji, oceny i informowania o stanie pola ruchu naziemnego oraz innych obszarów i obiektów (w tym oceny charakterystyk tarcia drogi startowej i pomiarów głębokości wody).
 - i) Procedury inspekcji oraz bieżącej i awaryjnej obsługi technicznej pomocy wzrokowych i niewzrokowych, w stosownych przypadkach, oraz systemy elektryczne.
 - j) Instrukcje eksploatacji, obsługi technicznej i napraw, informacje dotyczące serwisowania, procedury rozwiązywania problemów i inspekcji wyposażenia lotniska.
 - k) Procedura utrzymania ogrodzenia.
 - l) Procedura utrzymania oznakowania poziomego DS, DK, PPS, FATO, wskaźników kierunku wiatru, oznaczników w części lotniczej lotniska, oznakowania strefy wrażliwej ILS, oznakowania nakazującego nawiązanie kontaktu z TWR przed wjazdem w PM oraz drogach ruchu kołowego, w tym procedura udostępniania i usuwania tymczasowego oznakowania poziomego.
 - m) Procedura obsługi technicznej odstraszaczy ptaków.
 - n) Procedura obsługi technicznej pojazdów, maszyn i urządzeń Spółki.
 - o) Procedura utrzymania pola ruchu naziemnego w zakresie nawierzchni nieutwardzonych lotniska Warszawa/Modlin.
 - p) Procedury dla operacji z nadmiernym obciążeniem.
 - q) Procedura prowadzenia prac na lotnisku.
 - r) Procedury zarządzania płytą postojową.
 - s) Procedury zarządzania bezpieczeństwem na płycie postojowej.
 - t) Procedura kontroli pojazdów działających w polu ruchu naziemnego lub w jego pobliżu.
 - u) Procedury zarządzania zagrożeniami ze strony zwierząt, w tym dokonywanie oceny zagrożeń ze strony zwierząt i ustalenia dotyczące wdrożenia programu kontroli zwierząt oraz sposób publikowania istotnych informacji przez służby AIS. Formularz zgłoszenia zderzenia ze zwierzętami.
 - v) Procedura kontroli i monitorowania przeszkód na lotnisku i poza jego granicami, powiadamiania właściwego organu o charakterze i lokalizacji przeszkód oraz, w razie potrzeby, wszelkich później dodanych lub usuniętych przeszkód, w tym zmiany publikacji AIS
 - w) Procedura monitorowania i ograniczania zagrożenia związanego z działalnością ludzką i korzystaniem z gruntów na lotnisku i w jego otoczeniu.
 - x) Plan działania w sytuacjach zagrożenia.
 - y) Służba ratowniczo-gaśnicza, w tym opis obiektów, sprzętu, personelu i procedur w celu spełnienia wymagań przeciwpożarowych.
 - z) Plan usuwania unieruchomionych statków powietrznych, łącznie z odpowiednimi ustaleniami, sprzętem i procedurami niezbędnymi do jego realizacji.
 - aa) Procedura zapewniająca bezpieczne obchodzenie się i przechowywanie paliw i materiałów niebezpiecznych na lotnisku.
 - bb) Operacje w warunkach zimowych.

- cc) Procedury dla operacji w niekorzystnych warunkach pogodowych.
- dd) Procedury dla operacji nocnych.
- ee) Procedury ochrony radaru i innych pomocy nawigacyjnych, nadzoru nad działalnością i obsługą naziemną w pobliżu tych instalacji.
- ff) Procedury i środki dotyczące zapobiegania pożarom na lotnisku.
- gg) Procedury operacji śmigłowców.
- hh) Instrukcja łączności.

0.2.1. Szczegóły dotyczące osoby odpowiedzialnej za wydawanie oraz wprowadzanie zmian i aktualizacji.

Dyrektor Odpowiedzialny wyznacza Administratora INOP:

- a) W zakresie Tomu I: Kierownik Zespołu Operacyjnego
tel. +48 22 346-44-05
fax +48 22 346-44-09
- b) W zakresie Tomu II: Dowódca Kompanii pod nadzorem Komendanta LSRG
tel. +48 22 346-45-60

W przypadku znalezienia błędu, nieścisłości lub w razie wystąpienia jakichkolwiek wątpliwości korespondencję w tych sprawach należy kierować do Administratora Instrukcji Operacyjnej. Administrator Tomu II wprowadza zmiany do INOP Tomu II w porozumieniu z Administratorem INOP Tomu I.

0.2.2. Rejestr zmian i aktualizacji z datami ich wprowadzenia oraz datami obowiązywania.

Nr	Zakres stron podlegających wymianie	Data wprowadzenia	Zmiana wprowadzona przez	Data obowiązywania
1.	INOP zmiana 01	30.09.2019	Kierownik Zespołu Operacyjnego	26.03.2021
2.	INOP zmiana 02	10.08.2021	Kierownik Zespołu Operacyjnego	12.08.2021
3.				
4.				
5.				

0.2.3. Oświadczenie, że dokonywanie odrębnych zmian i aktualizacji jest niedozwolone, z wyjątkiem sytuacji wymagających natychmiastowej zmiany lub aktualizacji w interesie bezpieczeństwa.

Dokonywanie odrębnych zmian i aktualizacji jest niedozwolone, z wyjątkiem sytuacji wymagających natychmiastowej zmiany lub aktualizacji w interesie bezpieczeństwa.

0.2.4. Opis systemu oznaczania stron lub punktów oraz dat ich obowiązywania.

- a) Każda strona INOP jest identyfikowana w nagłówku symbolem części instrukcji.

b) Każda strona INOP jest identyfikowana w stopce datą wprowadzenia, numerem wprowadzanej zmiany i numerem strony.

0.2.5. Wykaz obowiązujących stron lub punktów.

Część A			Część A		
Punkt	Zmiana numer	Data	Punkt	Zmiana numer	Data
0	01	WRZESIEŃ 2019	0.2.5.	01	WRZESIEŃ 2019
0.1.	01	WRZESIEŃ 2019	0.2.6.	01	WRZESIEŃ 2019
0.1.2.	01	WRZESIEŃ 2019	0.2.7.	01	WRZESIEŃ 2019
0.1.3.	01	WRZESIEŃ 2019	0.2.8.	01	WRZESIEŃ 2019
0.1.4.	01	WRZESIEŃ 2019	1.	01	WRZESIEŃ 2019
0.2.	01	WRZESIEŃ 2019	1.1.	01	WRZESIEŃ 2019
0.2.1.	01	WRZESIEŃ 2019	1.2.	01	WRZESIEŃ 2019
0.2.2.	02	SIERPIEŃ 2021	1.3.	01	WRZESIEŃ 2019
0.2.3.	01	WRZESIEŃ 2019	1.4.	01	WRZESIEŃ 2019
0.2.4.	01	WRZESIEŃ 2019			

Część B			Część B		
Punkt	Zmiana numer	Data	Punkt	Zmiana numer	Data
2.	01	WRZESIEŃ 2019	2.3	01	WRZESIEŃ 2019
2.1.1.	01	WRZESIEŃ 2019	2.4	01	WRZESIEŃ 2019
2.1.2.	01	WRZESIEŃ 2019	2.5	01	WRZESIEŃ 2019
2.1.3.	01	WRZESIEŃ 2019	2.5.1	01	WRZESIEŃ 2019
2.1.4.	01	WRZESIEŃ 2019	2.5.2	01	WRZESIEŃ 2019
2.1.5.	01	WRZESIEŃ 2019	2.6	01	WRZESIEŃ 2019
2.1.6.	01	WRZESIEŃ 2019	2.7	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.	01	WRZESIEŃ 2019	2.8	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.1.	01	WRZESIEŃ 2019	3.	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.2.	01	WRZESIEŃ 2019	3.0.1.	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.3.	01	WRZESIEŃ 2019	3.1.1.	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.4.	01	WRZESIEŃ 2019	3.1.2.	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.5.	01	WRZESIEŃ 2019	3.1.3	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.6.	01	WRZESIEŃ 2019	3.2	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.7.	01	WRZESIEŃ 2019	3.2.1	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.8.	01	WRZESIEŃ 2019	3.2.2	01	WRZESIEŃ 2019
2.2.9.	01	WRZESIEŃ 2019			
2.2.10.	01	WRZESIEŃ 2019			
2.2.11.	01	WRZESIEŃ 2019			
2.2.12.	01	WRZESIEŃ 2019			

Część C			Część C		
Punkt	Zmiana numer	Data	Punkt	Zmiana numer	Data
4.	01	WRZESIEŃ 2019	4.4.	01	WRZESIEŃ 2019
4.1.	01	WRZESIEŃ 2019	4.5.	01	WRZESIEŃ 2019
4.2.	01	WRZESIEŃ 2019	4.6.	01	WRZESIEŃ 2019
4.3.	01	WRZESIEŃ 2019			
Część D			Część D		
Punkt	Zmiana numer	Data	Punkt	Zmiana numer	Data
5.	01	WRZESIEŃ 2019	6.	01	WRZESIEŃ 2019
5.1.	01	WRZESIEŃ 2019	6.1.	01	WRZESIEŃ 2019
5.2.	01	WRZESIEŃ 2019	6.2.	01	WRZESIEŃ 2019
5.3.	01	WRZESIEŃ 2019	6.3.	01	WRZESIEŃ 2019
5.4.	01	WRZESIEŃ 2019	6.4.	01	WRZESIEŃ 2019
5.5.	01	WRZESIEŃ 2019	6.5.	01	WRZESIEŃ 2019
5.6.	01	WRZESIEŃ 2019	6.6.	01	WRZESIEŃ 2019
5.7.	01	WRZESIEŃ 2019	6.7.	01	WRZESIEŃ 2019
5.8.	01	WRZESIEŃ 2019	6.8.	01	WRZESIEŃ 2019
5.9.	01	WRZESIEŃ 2019	6.9.	01	WRZESIEŃ 2019
5.10.	01	WRZESIEŃ 2019	6.10.	01	WRZESIEŃ 2019
5.11.	01	WRZESIEŃ 2019	6.11.	01	WRZESIEŃ 2019
			6.12.	01	WRZESIEŃ 2019
			6.13.	01	WRZESIEŃ 2019
			6.14.	01	WRZESIEŃ 2019

Część E			Część E		
Punkt	Zmiana numer	Data	Punkt	Zmiana numer	Data
7.	02	SIERPIEŃ 2021	14.	01	WRZESIEŃ 2019
7.1.	02	SIERPIEŃ 2021	14.1.	01	WRZESIEŃ 2019
7.2.	02	SIERPIEŃ 2021	14.2.	01	WRZESIEŃ 2019
7.3	02	SIERPIEŃ 2021	14.3.	01	WRZESIEŃ 2019
8.	01	WRZESIEŃ 2019	14.4.	01	WRZESIEŃ 2019
8.1.	01	WRZESIEŃ 2019	14.5.	01	WRZESIEŃ 2019
8.2.	01	WRZESIEŃ 2019	14.6.	01	WRZESIEŃ 2019
9.	02	SIERPIEŃ 2021	14.7.	01	WRZESIEŃ 2019
9.1.	02	SIERPIEŃ 2021	14.8.	01	WRZESIEŃ 2019
9.2	02	SIERPIEŃ 2021	15.	01	WRZESIEŃ 2019
9.3.	02	SIERPIEŃ 2021	15.1.	01	WRZESIEŃ 2019
10.	01	WRZESIEŃ 2019	15.2.	01	WRZESIEŃ 2019
10.1.	01	WRZESIEŃ 2019	15.3.	01	WRZESIEŃ 2019
10.2.	01	WRZESIEŃ 2019			
11.	01	WRZESIEŃ 2019			
12.	01	WRZESIEŃ 2019			
12.1.	01	WRZESIEŃ 2019			
12.2.	01	WRZESIEŃ 2019			
13.	01	WRZESIEŃ 2019			
13.1.	01	WRZESIEŃ 2019			
13.2.	01	WRZESIEŃ 2019			

16.	01	WRZESIEŃ 2019		20.1.	01	WRZESIEŃ 2019
16.1.	01	WRZESIEŃ 2019		20.2.	01	WRZESIEŃ 2019
16.2.	01	WRZESIEŃ 2019		20.3.	01	WRZESIEŃ 2019
16.3.	01	WRZESIEŃ 2019		20.4.	01	WRZESIEŃ 2019
16.4.	01	WRZESIEŃ 2019		20.5.	01	WRZESIEŃ 2019
16.5.	01	WRZESIEŃ 2019		20.6.	01	WRZESIEŃ 2019
16.6.	01	WRZESIEŃ 2019		20.7.	01	WRZESIEŃ 2019
16.7.	01	WRZESIEŃ 2019		20.8.	01	WRZESIEŃ 2019
16.8.	01	WRZESIEŃ 2019		20.9.	01	WRZESIEŃ 2019
16.9.	01	WRZESIEŃ 2019		20.10.	01	WRZESIEŃ 2019
16.10.	01	WRZESIEŃ 2019		20.11.	01	WRZESIEŃ 2019
16.11.	01	WRZESIEŃ 2019		20.12.	01	WRZESIEŃ 2019
17.	01	WRZESIEŃ 2019				
17.1.	01	WRZESIEŃ 2019				
17.2.	01	WRZESIEŃ 2019				
17.3.	01	WRZESIEŃ 2019				
18.	01	WRZESIEŃ 2019				
18.1.	01	WRZESIEŃ 2019				
18.2.	01	WRZESIEŃ 2019				
18.3.	01	WRZESIEŃ 2019				
19.	01	WRZESIEŃ 2019				
19.1.	01	WRZESIEŃ 2019				
19.2.	01	WRZESIEŃ 2019				
19.3.	01	WRZESIEŃ 2019				

20.1.	01	WRZESIEŃ 2019	21.12.	01	WRZESIEŃ 2019
20.2.	01	WRZESIEŃ 2019	21.13.	01	WRZESIEŃ 2019
20.3.	01	WRZESIEŃ 2019	21.14.	01	WRZESIEŃ 2019
20.4.	01	WRZESIEŃ 2019	21.15.	01	WRZESIEŃ 2019
20.5.	01	WRZESIEŃ 2019	21.16.	01	WRZESIEŃ 2019
20.6.	01	WRZESIEŃ 2019	21.17.	01	WRZESIEŃ 2019
20.7.	01	WRZESIEŃ 2019	21.18.	01	WRZESIEŃ 2019
20.8.	01	WRZESIEŃ 2019	21.19.	01	WRZESIEŃ 2019
20.9.	01	WRZESIEŃ 2019	21.20.	01	WRZESIEŃ 2019
20.10.	01	WRZESIEŃ 2019	21.21.	01	WRZESIEŃ 2019
20.11.	01	WRZESIEŃ 2019	21.22.	01	WRZESIEŃ 2019
20.12.	01	WRZESIEŃ 2019	21.23.	01	WRZESIEŃ 2019
21.	01	WRZESIEŃ 2019	21.24.	01	WRZESIEŃ 2019
21.1.	01	WRZESIEŃ 2019	21.25.	01	WRZESIEŃ 2019
21.2.	01	WRZESIEŃ 2019	21.26.	01	WRZESIEŃ 2019
21.3.	01	WRZESIEŃ 2019	21.27.	01	WRZESIEŃ 2019
21.4.	01	WRZESIEŃ 2019	21.28.	01	WRZESIEŃ 2019
21.5.	01	WRZESIEŃ 2019	21.29.	01	WRZESIEŃ 2019
21.6.	01	WRZESIEŃ 2019	21.30.	01	WRZESIEŃ 2019
21.7.	01	WRZESIEŃ 2019			
21.8.	01	WRZESIEŃ 2019			
21.9.	01	WRZESIEŃ 2019			
21.10.	01	WRZESIEŃ 2019			
21.11.	01	WRZESIEŃ 2019			

22.	01	WRZESIEŃ 2019		25.	01	WRZESIEŃ 2019
22.1.	01	WRZESIEŃ 2019		26.	01	WRZESIEŃ 2019
22.2.	01	WRZESIEŃ 2019		26.1.	01	WRZESIEŃ 2019
23.	01	WRZESIEŃ 2019		26.2.	01	WRZESIEŃ 2019
23.1.	01	WRZESIEŃ 2019		26.3.	01	WRZESIEŃ 2019
23.2.	01	WRZESIEŃ 2019		26.4.	01	WRZESIEŃ 2019
23.3.	01	WRZESIEŃ 2019		26.5.	01	WRZESIEŃ 2019
23.4.	01	WRZESIEŃ 2019		26.6.	01	WRZESIEŃ 2019
23.5.	01	WRZESIEŃ 2019		27.	01	WRZESIEŃ 2019
23.6.	01	WRZESIEŃ 2019		27.1.	01	WRZESIEŃ 2019
23.7.	01	WRZESIEŃ 2019		27.2.	01	WRZESIEŃ 2019
23.8.	01	WRZESIEŃ 2019		27.3.	01	WRZESIEŃ 2019
24.	01	WRZESIEŃ 2019		27.4.	01	WRZESIEŃ 2019
24.1	01	WRZESIEŃ 2019		27.5.	01	WRZESIEŃ 2019
24.2.	01	WRZESIEŃ 2019		27.6.	01	WRZESIEŃ 2019
24.3.	01	WRZESIEŃ 2019		27.7.	01	WRZESIEŃ 2019
24.4.	01	WRZESIEŃ 2019		27.8.	01	WRZESIEŃ 2019
24.5.	01	WRZESIEŃ 2019		27.9.	01	WRZESIEŃ 2019
24.6.	01	WRZESIEŃ 2019		27.10.	01	WRZESIEŃ 2019
24.7.	01	WRZESIEŃ 2019				
24.8.	01	WRZESIEŃ 2019				
24.9.	01	WRZESIEŃ 2019				
24.10.	01	WRZESIEŃ 2019				
24.11.	01	WRZESIEŃ 2019				

28.	01	WRZESIEŃ 2019	31.7.	01	WRZESIEŃ 2019
28.1.	01	WRZESIEŃ 2019	31.8.	01	WRZESIEŃ 2019
28.2.	01	WRZESIEŃ 2019	31.9.	01	WRZESIEŃ 2019
28.3.	01	WRZESIEŃ 2019	31.10.	01	WRZESIEŃ 2019
28.4.	01	WRZESIEŃ 2019	31.11.	01	WRZESIEŃ 2019
28.5.	01	WRZESIEŃ 2019	31.12.	01	WRZESIEŃ 2019
28.6.	01	WRZESIEŃ 2019	31.13.	01	WRZESIEŃ 2019
28.7.	01	WRZESIEŃ 2019	31.14.	01	WRZESIEŃ 2019
29.	01	WRZESIEŃ 2019	31.15.	01	WRZESIEŃ 2019
29.1.	01	WRZESIEŃ 2019	31.16.	01	WRZESIEŃ 2019
29.2.	01	WRZESIEŃ 2019	31.17.	01	WRZESIEŃ 2019
29.3.	01	WRZESIEŃ 2019	31.18.	01	WRZESIEŃ 2019
29.4.	01	WRZESIEŃ 2019	31.19.	01	WRZESIEŃ 2019
29.5.	01	WRZESIEŃ 2019	31.20.	01	WRZESIEŃ 2019
30.	01	WRZESIEŃ 2019	31.21.	01	WRZESIEŃ 2019
30.1.	01	WRZESIEŃ 2019	31.22.	01	WRZESIEŃ 2019
30.2.	01	WRZESIEŃ 2019	31.23.	01	WRZESIEŃ 2019
31.	01	WRZESIEŃ 2019	31.24.	01	WRZESIEŃ 2019
31.1.	01	WRZESIEŃ 2019	31.25.	01	WRZESIEŃ 2019
31.2.	01	WRZESIEŃ 2019	31.26.	01	WRZESIEŃ 2019
31.3.	01	WRZESIEŃ 2019			
31.4.	01	WRZESIEŃ 2019			
31.5.	01	WRZESIEŃ 2019			
31.6.	01	WRZESIEŃ 2019			

0.2.6. Sposób zaznaczania zmian (w tekście oraz, w miarę możliwości, na mapach (planach) i wykresach).

W wyjątkowych przypadkach i niewielkich zmian tekstowych, dotyczących pojedynczych liter, wyrazów lub liczb oraz jeżeli nie spowoduje to pogorszenia jednoznaczności i czytelności zapisu, zmiana w numerowanych egzemplarzach drukowanych może być wprowadzona, poprzez przekreślenie zmienionego fragmentu tekstu i nadpisanie nowej treści odręcznie, trwałym piśmem koloru czerwonego. Użytkownicy wersji elektronicznej otrzymają poprawiony plik w kolejnej zmianie.

Sposób zaznaczania zmian: zmiany zaznaczane są kolorem czerwonym.

0.2.7. Aktualizacje tymczasowe.

Aktualizacje tymczasowe w INOP stosowane są w razie potrzeby przez Administratora w uzgodnieniu z zainteresowanymi służbami lotniskowymi po akceptacji Nadzorującego. Powyższe zmiany będą drukowane na stronach koloru żółtego z obowiązkiem zachowania stron oryginalnych.

0.2.8. Opis systemu dystrybucji i lista dystrybucyjna instrukcji operacyjnej lotniska, jej zmian i aktualizacji.

Administrator INOP informuje nadzorowanych użytkowników INOP o zaakceptowanej przez Prezesa ULC zmiany INOP, publikuje INOP w intranecie, przekazuje INOP użytkownikom lotniska i służbom na płycie CD za piśmem przewodnim.

Administrator INOP archiwizuje każdą kolejną zmianę INOP i całość dokumentacji związanej z jej uzgodnieniem wewnętrznym i zewnętrznym.

Wykaz numerowanych egzemplarzy INOP opublikowanych w formie wydruku oraz ich użytkowników:

Nr egzemplarza	Użytkownik INOP
1	Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego
2	Prezes Zarządu
3	Dyrektor Odpowiedzialny
4	Szef Biura ds. Operacji Lotniczych
5	Szef Biura Utrzymania i Eksploatacji
6	Komendant Lotniskowej Służby Ratowniczo-Gaśniczej
7	Kierownik Zespołu Operacyjnego
8	Dyżurny Operacyjny Portu Lotniczego
9	Kierownik Terenowego Zespołu Kontroli Lotniska

1. Informacje ogólne

1.1. Cel i zakres instrukcji operacyjnej lotniska.

Instrukcja Operacyjna Lotniska Warszawa/Modlin została opracowana celem zapewnienia bezpiecznego wykonywania operacji lotniczych statków powietrznych na lotnisku.

Zakres Instrukcji Operacyjnej obejmuje: informacje ogólne, dane dotyczące lokalizacji lotniska, dane lotniska obejmujące wymogi zgłoszenia do Służby Informacji Lotniczej (AIS), dane dotyczące lotniskowych procedur operacyjnych i środków bezpieczeństwa, wyłączenia i odstępstwa od norm i zaleceń określonych w przepisach, indeksy skrótów i haseł, wykaz załączników.

1.2. Wymagania prawne dla certyfikatu lotniska oraz instrukcji operacyjnej lotniska określone w Części ADR.OR.

ADR.OR.B.030 Warunki certyfikatu i uprawnienia posiadacza certyfikatu

Operator lotniska przestrzega zakresu i uprawnień określonych w warunkach certyfikatu dołączonych do certyfikatu.

ADR.OR.B.035 Ciągła ważność certyfikatu

- a) Certyfikat zachowuje ważność pod warunkiem że:
- 1) operator lotniska zachowuje zgodność z odpowiednimi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych, a lotnisko zachowuje zgodność z podstawą certyfikacji, z uwzględnieniem przepisów dotyczących podejmowania działań wobec wykrytych nieprawidłowości, jak określono w ADR.OR.C.020;
 - 2) właściwy organ ma przyznany dostęp do organizacji operatora lotniska zgodnie z ADR.OR.C.015 w celu stwierdzenia ciągłej zgodności z odpowiednimi wymaganiami rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i jego przepisów wykonawczych; oraz
 - 3) certyfikat nie został zwrócony ani cofnięty
- b) Z chwilą cofnięcia lub zwrócenia certyfikat zostaje niezwłocznie przekazany do właściwego organu.

ADR.OR.E.005 Instrukcja Operacyjna Lotniska

- a) Operator lotniska ustanawia i utrzymuje instrukcję operacyjną lotniska.
- b) Treść instrukcji operacyjnej lotniska musi odzwierciedlać podstawę certyfikacji oraz wymagania określone w niniejszej części i części ADR.OPS, stosownie do przypadku, i nie może być sprzeczna z warunkami certyfikatu. Instrukcja operacyjna lotniska zawiera wszelkie niezbędne informacje dotyczące bezpiecznego wykorzystania, użytkowania i obsługi technicznej lotniska, jego wyposażenia oraz powierzchni ograniczających przeszkody i powierzchni zabezpieczenia przeszkodowego, a także innych obszarów powiązanych z lotniskiem, bądź odsyła do tych informacji.
- c) Operator lotniska zapewnia, by wszyscy pracownicy lotniska oraz pracownicy innych odpowiednich organizacji mieli łatwy dostęp do tych części Instrukcji Operacyjnej Lotniska, które dotyczą ich zadań i obowiązków.

1.3. Warunki korzystania z lotniska przez jego użytkowników.

Lotnisko użytku publicznego Warszawa/Modlin jest udostępniane wszystkim użytkownikom, przewoźnikom lotniczym i statkom powietrznym na równych zasadach, uwzględniając warunki opisane w certyfikacie lotniska oraz dane techniczno-eksploatacyjne opublikowane w IAIP.

Lotnisko jest otwarte dla wszystkich statków powietrznych sklasyfikowanych do kodu referencyjnego lotniska 4C. Dla statków powietrznych o literze kodu D oraz E stosuje się zapisy zawarte w części E pkt. 28 INOP.

Zarządzający lotniskiem użytku publicznego ma prawo nie wydać zgody na lądowanie statku powietrznego w przypadku zaistnienia ważnych okoliczności związanych z funkcjonowaniem lotniska uniemożliwiających bezpieczne lądowanie statku powietrznego.

1.4. Obowiązki operatora lotniska; prawa właściwego organu i wytyczne dla personelu w sprawie ułatwiania audytów/inspekcji prowadzonych przez pracowników właściwego organu.

Obowiązki operatora lotniska:

- A. Operator lotniska odpowiada za bezpieczne użytkowanie i obsługę techniczną lotniska zgodnie z:
1. rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1139 i jego przepisami wykonawczymi;
 2. warunkami swojego certyfikatu;
 3. treścią instrukcji operacyjnej lotniska; oraz
 4. wszelkimi innymi instrukcjami dotyczącymi wyposażenia lotniska znajdującego się na lotnisku, stosownie do przypadku.
- B. Operator lotniska zapewnia – bezpośrednio lub w drodze koordynacji poprzez niezbędne mechanizmy współpracy z odpowiedzialnymi podmiotami – świadczenie następujących usług:
1. zapewnianie służb żeglugi powietrznej odpowiednich do natężenia ruchu i warunków operacyjnych lotniska; oraz
 2. opracowanie i utrzymanie procedur lotu, zgodnie ze stosownymi wymaganiami.
- C. W przypadku wystąpienia na lotnisku stanu zagrażającego bezpieczeństwu operator lotniska podejmuje niezwłocznie wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia, by części lotniska stanowiące zagrożenie dla bezpieczeństwa nie były wykorzystywane przez statki powietrzne.

